

Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan

Hasan Afganistanin aavikoilla

Toim. Aija Lund

Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan

Hasan Afganistanin aavikoilla

Toim. Aija Lund

Turun kristillisen opiston säätiö

Teksti:

Heidi Jokiniemi

Tehtävien tekijät:

Heidi Jokiniemi

Leena-Marjut Aaltonen

Aija Lund

Kuvat:

Jouko Kiesiläinen

Taitto:

Janne Peltonen

© Turun kristillisen opiston säätiö

ISBN: 978-952-99919-4-5

Finepress Oy, Turku 2007

Tervehdys kirjan tekijöiltä

Kädessäsi on harjoituskirja ***Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan – Hasan Afganistanin aavikoilla***. Kirjan on tarkoitus parantaa lukemisen ja kirjoittamisen taitoja. Kirja sopii niin lapsille kuin aikuisillekin. Sen harjoituksia voi tehdä yksin tai ryhmässä ohjaajan tuella.

Tarinan jälkeen on erilaisia harjoituksia, jotka kuntouttavat lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia monella eri tavalla. Yhdet tehtävät auttavat löytämään äänne–kirjain-pareja. Toisten avulla harjoitella tavujen ja sanojen hahmottamista. Kolmannenlaiset tehtävät auttavat muodostamaan lauseita. Joissakin tehtävissä autetaan ymmärtämään paremmin sitä, mitä on luettu.

Tehtävisivut ovat värillisiä. Tehtävien oikeat vastaukset ovat heti seuraavalla sivulla. Näin tarkistaminen on helppoa. Vastaussivu kannattaa taittaa piiloon ja yrittää tehtävien tekoa ensin itse.

Kertomus kerrallaan luki-lukkoja avaamaan – Hasan Afganistanin aavikoilla on tuotettu Verkko-Lukki-hankkeessa. Verkko-Lukki (2006–2009) on Turun kristillisen opiston hallinnoima ja Raha-automaattiyhdistyksen rahoittama projekti, joka tuottaa aineistoa lukemisen ja kirjoittamisen taitojen tukemiseen.

Toivomme, että antaisit palautetta kirjasta oheisella palautelomakkeella tai lähettämällä sähköpostia osoitteeseen lukituki@tk-opisto.fi. Kiitos!

Harjoittelun iloa!

Terveisin kirjan tekijät

Sisällys

Afganistanilainen Hasan	8
1. Puuttuvat s-kirjaimet	10
Puuttuvat s-kirjaimet – Oikeat vastaukset.....	11
2. Samalla kirjaimella alkavat sanat	12
2. Samalla kirjaimella alkavat sanat – Oikeat vastaukset.....	13
3. Oikein kirjoitettu sana	14
Oikein kirjoitettu sana – Oikeat vastaukset	15
4. Kirjaimet sekaisin	16
Kirjaimet sekaisin – Oikeat vastaukset	17
5. Ensimmäinen ja viimeinen kirjain	18
Ensimmäinen ja viimeinen kirjain– Oikeat vastaukset	19
6. Uusi sana sanasta	20
Uusi sana sanasta – Oikeat vastaukset	21
7. Lopputavu – alkutavu	22
Lopputavu – alkutavu – Oikeat vastaukset	23
8. Ensimmäinen tavu	24
Ensimmäinen tavu – Oikeat vastaukset	25
9. Sanat tekstissä 1	26
Sanat tekstissä 1 – Oikeat vastaukset	27
10. Sanat tekstissä 2	28
Sanat tekstissä 2 – Oikeat vastaukset	29
11. Kirjainmato	30
Kirjainmato – Oikeat vastaukset	31
12. Sanavälit	32
Sanavälit – Oikeat vastaukset	33
13. Merkitykselliset sanat	34
Merkitykselliset sanat – Oikeat vastaukset	35
14. Lauseen muodostus	36
Lauseen muodostus – Oikeat vastaukset.....	37
15. Puuttuvat sanat	38
Puuttuvat sanat – Oikeat vastaukset	39
16. Oikea vaihtoehto	40
Oikea vaihtoehto – Oikeat vastaukset.....	42

Afganistanilainen Hasan

Afganistanin pääkaupunki Kabul sijaitsee korkealla vuoristossa. 1800 metrin korkeudessa merenpinnasta se on yksi maailman korkeimmalla sijaitsevista pääkaupungeista. Afganistan tunnetaan yhtälailla vuoristoistaan kuin aavikoistaankin.

Hasan asuu Afganistanin pohjoisosassa, joka on vuoriston reuna-alueita ja tasankoa. Maa on hedelmällistä, joten alueella on suurin osa maan maanviljelijöistä. Hasanin vanhemmat sekä kaksi veljeä viljelevät kotitilaa. Heidän sukunsa kuuluu onnekkaisiin, sillä sotien ja levottomuuksien vuoksi suuri osa kansalaisista on joutunut jättämään kotinsa kerran tai useammin. Hasanin perheen maatila on säilynyt suvun hallussa kautta aikojen.

Hasan on itse siirtynyt työhön mattoteollisuuteen. Lattiamatot ovat yksi Afganistanin vientituotteista. Hasan työskentelee mattokutomossa, jossa valmistuu kymmeniä mattoja päivässä. Iltaisin hän auttaa perheen maatilalla tarpeen mukaan. Koska maa ja ihmiset ovat köyhiä, ei työkaluja ja koneita ole juuri lainkaan. Maatilan työt tehdään käsin. Usein on vain lapio apuna. Hasan pystyy tienamaan oman osansa perheen elannosta, koska hän saa palkkaa työstään.

Hasan on käynyt koulua. Hän osaa lukea ja kirjoittaa. Hasanin veljen lapset ovat nyt kouluikäisiä, mutta maan levottomuudet ovat ajaneet koulut ahdinkoon. Asiat ovat huonolla tolalla. Opettajat eivät uskalla opettaa kouluissa, tai he pyrkivät pois alalta alhaisten palkkojen ja kehnosten vuoksi. Monia kouluja on tuhottu, eikä niiden tilalle ole saatu uusia rakennuksia. Välillä koulua saatetaan käydä teltoissa. Koska Hasanin kotikylän koulussa ei ole opettajaa, ei koulua voida pitää lainkaan.

Maan sisäisten levottomuuksien vuoksi valtavat määrät ihmisiä ovat kotinsa jätettyään muuttaneet pakolaisleireille maan reuna-alueille. Leireillä asuminen on ankeaa, mutta siellä he ovat turvassa ja saavat ruokaa. Erilaisten apua antavien yhdistysten ylläpitämällä pakolaisleireillä lapset käyvät koulua mahdollisuuksien mukaan.

Hasan ja monet muut afganistanilaiset ovat väsyneitä elämään pelossa ja epätietoisuudessa. Uskonto on heille tärkeää, samoin islaminuskoon liittyvä kulttuuri. Monet toivoisivat tilanteen rauhoittuvan ja maan jälleenrakentamisen alkavan. 17-vuotias Hasan toivoo tapaavansa tytön, jonka kanssa hän voisi mennä naimisiin ja perustaa perheen.

1. Puuttuvat s-kirjaimet

**Valitse, tuleeko sanaan lyhyt vai pitkä konsonantti, s vai ss.
Täydennä mallin mukaan. Lue sanat ääneen.**

hedelmällistä

vuoristo____a

korkeude____a

pohjoiso____assa

elanno____ta

mattokutomo____a

päivä____ä

koului____a

a____uminen

teltoi____a

turva____a

erilai____ten

pelo____a

lap____et

peru____taa

Puuttuvat s-kirjaimet – Oikeat vastaukset

Valitse, tuleeko sanaan lyhyt vai pitkä konsonantti, s vai ss.
Täydennä mallin mukaan. Lue sanat ääneen.

hedelmällistä

vuoristossa

korkeudessa

pohjoisosassa

elannosta

mattokutomssa

päivässä

koulussa

asuminen

teltossa

turvssa

erilaisten

pelssa

lapset

perustaa

2. Samalla kirjaimella alkavat sanat

Yhdistä samalla kirjaimella alkavat sanat mallin mukaan.

A Kabul	___	vuoristossa
B merenpinnasta	___	Afganistan
C sijaitsee	___	hedelmällistä
D aavikoistaankin	___	mattoteollisuuteen
E vanhemmat	A	korkealla
F työhön	___	ihmiset
G epätietoisuudessa	___	sukunsa
H Hasan	___	perheen
I levottomuuksien	___	tarpeen
J pääkaupungeista	___	elannosta
K iltaisin	___	lattiamatot

2. Samalla kirjaimella alkavat sanat – Oikeat vastaukset

Yhdistä samalla kirjaimella alkavat sanat mallin mukaan.

A Kabul	<u>E</u> vuoristossa
B merenpinnasta	<u>D</u> Afganistan
C sijaitsee	<u>H</u> hedelmällistä
D aavikoistaankin	<u>B</u> mattoteollisuuteen
E vanhemmat	<u>A</u> korkealla
F työhön	<u>K</u> ihmiset
G epätietoisuudessa	<u>C</u> sukunsa
H Hasan	<u>J</u> perheen
I levottomuuksien	<u>F</u> tarpeen
J pääkaupungeista	<u>G</u> elannosta
K iltaisin	<u>I</u> lattiamatot

3. Oikein kirjoitettu sana

Valitse virkkeeseen oikein kirjoitettu sana mallin mukaan.
Rastita oikea vaihtoehto. Lue virkkeet ääneen.

1. Hasan on käynyt ___ kaulua
___ kuolua
 koulua.

2. Hän osaa lukea ja ___ kirjoittaa
___ kirjoittaa
___ kirjottaa.

3. Levottomuudet ovat ajaneet koulut ___ ahdinkoon
___ ahbinkoon
___ ahdingoon.

4. Opettajat eivät uskalla opettaa ___ kouluisa
___ kouluissa
___ kuoluissa.

5. Opettajilla on kehnot ___ työolot
___ työlot
___ työollot.

Oikein kirjoitettu sana – Oikeat vastaukset

Valitse virkkeeseen oikein kirjoitettu sana mallin mukaan. Ras-
tita oikea vaihtoehto. Lue virkkeet ääneen.

1. Hasan on käynyt ___ kaulua
___ kuolua
 koulua.
2. Hän osaa lukea ja kirjoittaa
___ kirjoittaa
___ kirjottaa.
3. Levottomuudet ovat ajaneet koulut ahdinkoon
___ ahbinkoon
___ ahdingoon.
4. Opettajat eivät uskalla opettaa ___ kouluisa
 kouluissa
___ kuoluissa.
5. Opettajilla on kehnot työolot
___ työlot
___ työollot.

4. Kirjaimet sekaisin

Järjestä sekaisin menneet kirjaimet mallin mukaan. Kirjaimista muodostuu tekstissä ollut sana. Kirjoita sana viivalle oikeaan kohtaan. Lue sanat ääneen.

e l i v

veli

u s u k

a p l o i

h ä ö y k

r e m t i

i u s u r

n t o e l a

o a n k s t a

t o r i s v u o

ä e m k y m n i

Kirjaimet sekaisin – Oikeat vastaukset

Järjestä sekaisin menneet kirjaimet mallin mukaan. Kirjaimista muodostuu tekstissä ollut sana. Kirjoita sana viivalle oikeaan kohtaan. Lue sanat ääneen.

e l i v

veli

u s u k

suku

a p l o i

lapio

h ä ö y k

köyhä

r e m t i

metri

i u s u r

suuri

n t o e l a

elanto

o a n k s t a

tasanko

t o r i s v u o

vuoristo

ä e m k y m n i

kymmeniä

5. Ensimmäinen ja viimeinen kirjain

Kirjoita viivalle sanan ensimmäinen ja viimeinen kirjain mallin mukaan.

vuoristoistaan

v n

yksi

kohta

metrin

korkein

sijaitsee

korkealla

maailman

yhtäläilla

vuoristossa

sijaitsevista

pääkaupunki

korkeudessa

merenpinnasta

tunnetaankin

aavikoistaankin

Ensimmäinen ja viimeinen kirjain – Oikeat vastaukset

Kirjoita viivalle sanan ensimmäinen ja viimeinen kirjain mallin mukaan.

vuoristoistaan **v n**

yksi **y i**

kohta **k a**

metrin **m n**

korkein **k n**

sijaitsee **s e**

korkealla **k a**

maailman **m n**

yhtäläillä **y a**

vuoristossa **v a**

sijaitsevistä **s a**

pääkaupunki **p i**

korkeudessa **k a**

merenpinnasta **m a**

tunnetaankin **t n**

aavikoistaankin **a n**

6. Uusi sana sanasta

Ota kustakin sanasta ensimmäinen ja viimeinen tavu ja kirjoita ne viivoille mallin mukaan. Viivalle muodostuu uusi sana. Lue sanat ääneen.

alueella

ala

kotitilaa

kansalaisista

koneita

osaansa

opettajat

sisäisten

toivoisivat

perustaa

naimisiin

Uusi sana sanasta – Oikeat vastaukset

Ota kustakin sanasta ensimmäinen ja viimeinen tavu ja kirjoita ne viivoille mallin mukaan. Viivalle muodostuu uusi sana. Lue sanat ääneen.

alueella	ala
kotitilaa	kolaa
kansalaisista	kanta
koneita	kota
osaansa	osa
opettajat	ojat
sisäisten	siten
toivoisivat	toivat
perustaa	petaa
naimisiin	naisiin

7. Lopputavu – alkutavu

Järjestä sanat niin, että seuraava sana alkaa samalla tavulla, johon edellinen loppuu. Jatka malliksi annetusta sanasta.

tasankoa

elanto

lappio

kota

alue

tuhoutua

osaa

tola

saatu

ko-**ta**

Lopputavu – alkutavu – Oikeat vastaukset

Järjestä sanat niin, että seuraava sana alkaa samalla tavulla, johon edellinen loppuu. Jatka malliksi annetusta sanasta.

ko – **ta**

ta – san – ko – a

a – lu – e

e – lan – to

to – la

la – pi – o

o – saa

saa – tu

tu – hou – tu – a

8. Ensimmäinen tavu

Kirjoita viivalle kunkin sanan ensimmäinen tavu mallin mukaan.

Afganistanin	Af
pohjoisosassa	_____
vuoriston	_____
hedelmällistä	_____
alueella	_____
maanviljelijöistä	_____
vanhemmat	_____
viljelevät	_____
kuuluu	_____
onnekkaisiin	_____
osa	_____
joutunut	_____
jättämään	_____
useammin	_____
perheen	_____
säilynyt	_____

Ensimmäinen tavu – Oikeat vastaukset

Kirjoita viivalle kunkin sanan ensimmäinen tavu mallin mukaan.

Afganistanin	Af
pohjoisosassa	poh
vuoriston	vu
hedelmällistä	he
alueella	a
maanviljelijöistä	maan
vanhemmat	van
viljelevät	vil
kuuluu	kuu
onnekkaisiin	on
osa	o
joutunut	jou
jättämään	jät
useammin	u
perheen	per
säilynyt	säi

9. Sanat tekstissä 1

Alleiviivaa annetut sanat tekstistä mallin mukaan. Lue koko teksti lopuksi ääneen.

itse	auttaa	lapio
työhön	tarpeen	oman
ovat	maa	elannosta
yksi	ihmiset	saa
työskentelee	työkaluja	
valmistuu	tehdään	

Hasan on **itse** siirtynyt työhön mattoteollisuuteen. Lattiamatot ovat yksi Afganistanin vientituotteista. Hasan työskentelee mattokutomossa, jossa valmistuu kymmeniä mattoja päivässä. Iltaisin hän auttaa perheen maatilalla tarpeen mukaan. Koska maa ja ihmiset ovat köyhiä, ei työkaluja ja koneita ole juuri lainkaan. Maatilan työt tehdään käsin. Usein on vain lapio apuna. Hasan pystyy tienamaan oman osansa perheen elannosta, koska hän saa palkkaa työstään.

Sanat tekstissä 1 – Oikeat vastaukset

Alleiviivaa annetut sanat tekstistä mallin mukaan. Lue koko teksti lopuksi ääneen.

Hasan on itse siirtynyt työhön mattoteollisuuteen. Lattiamatot ovat yksi Afganistanin vientituotteista. Hasan työskentelee mattokutomossa, jossa valmistuu kymmeniä mattoja päivässä. Iltaisin hän auttaa perheen maatilalla tarpeen mukaan. Koska maa ja ihmiset ovat köyhiä, ei työkaluja ja koneita ole juuri lainkaan. Maatilan työt tehdään käsin. Usein on vain lapio apuna. Hasan pystyy tienaamaan oman osansa perheen elannosta, koska hän saa palkkaa työstään.

10. Sanat tekstissä 2

Sanasta on annettu ensimmäinen ja viimeinen kirjain. Etsi tekstistä, mikä sana on kyseessä. Kirjoita sana viivalle. Lue sanat ääneen.

Maan sisäisten levottomuuksien vuoksi valtavat määrät ihmisiä ovat kotinsa jätettyään muuttaneet pakolaisleireille maan reuna-alueille. Leireillä asuminen on ankeaa, mutta siellä he ovat turvassa ja saavat ruokaa. Erialaisten apua antavien yhdistysten ylläpitämällä pakolaisleireillä lapset käyvät koulua mahdollisuuksien mukaan.

1. s n _____
2. s t _____
3. m t _____
4. a a _____
5. e n _____
6. k t _____
7. y ä _____
8. s ä _____
9. p e _____
10. p ä _____

Sanat tekstissä 2 – Oikeat vastaukset

Sanasta on annettu ensimmäinen ja viimeinen kirjain. Etsi tekstistä, mikä sana on kyseessä. Kirjoita sana viivalle. Lue sanat ääneen.

1. sisäisten
2. saavat
3. muuttaneet määrät
4. ankeaa apua
5. erilaisten
6. käyvät
7. ylläpitämällä
8. siellä
9. pakolaisleireille
10. pakolaisleireillä

11. Kirjainmato

Mikä tekstissä esiintyvä sana löytyy kirjainmadosta? Kirjoita sana viivalle.

1. äääääpääkaupunkiäääää _____
2. uuuuuuuuvuoristouuuuuu _____
3. aaaatasankoaaaaaaaaa _____
4. uuuuuvanhemmatuuuuuu _____
5. eeeeekotitilaeeeeeeeee _____
6. ppppppppsukupppppppp _____
7. hhhhhhhhhhhmattohhhhh _____
8. äääääääköyhääääääääää _____
9. yyyyyyyyyykoneyyyyyyyyyy _____
10. wwwwwwpalkkawwww _____
11. uuuuuulapiouuuuuuuuuu _____
12. nnnnnnnelantonnnnnnnn _____
13. ssssssstyökalusssssssss _____
14. gggggggggkouluggggggg _____
15. ooooooooooteltaoooooooo _____

Kirjainmato – Oikeat vastaukset

Mikä tekstissä esiintyvä sana löytyy kirjainmadosta? Kirjoita sana viivalle.

1. pääkaupunki
2. vuoristo
3. tasanko
4. vanhemmat
5. kotitila
6. suku
7. matto
8. köyhä
9. kone
10. palkka
11. lapio
12. elanto
13. työkalu
14. koulu
15. telttä

12. Sanavälit

Erota sanat toisistaan merkitsemällä sanavälit pystyviivoilla.

1. Hasanonkäynnytkoulua.
2. Hänosaalukeajakirjoittaa.
3. Hasaninveljenlapsetovatnytkouluikäisiä.
4. Maanlevottomuudetovataneetkoulutahdinkoon.
5. Kaikkiopettajateivätuskallaopettaakouluissa.
6. Osaopettajistapyrkiipoisalaltaalhaistenpalkkojenjakehnojen työolojenvuoksi.
7. Moniakoulujaontuhottu,eikäniidentilalleolesaatuusiarakennuksia.
8. Välilläkouluasaatetaankäydäteltoissa.
9. Hasaninkotikylänkoulussa ei ole opettajaa.
10. Ilmanopettajaakoulua ei voida pitää lainkaan.

Sanavälit – Oikeat vastaukset

Erota sanat toisistaan merkitsemällä sanavälit pystyviivoilla.

1. Hasan on käynyt koulua.
2. Hän osaa lukea ja kirjoittaa.
3. Hasanin veljen lapset ovat nyt kouluikäisiä.
4. Maan levottomuudet ovat ajaneet koulut ahdinkoon.
5. Kaikki opettajat eivät uskalla opettaa kouluissa.
6. Osa opettajista pyrkii pois alalta alhaisten palkkojen ja kehnojen työolojen vuoksi.
7. Monia kouluja on tuhottu, eikä niiden tilalle ole saatu uusia rakennuksia.
8. Välillä koulua saatetaan käydä teltoissa.
9. Hasanin kotikylän koulussa ei ole opettajaa.
10. Ilman opettajaa koulua ei voida pitää lainkaan.

13. Merkitykselliset sanat virkkeessä

Alleviivaa sanoista merkitykselliset sanat. Kirjoita alleviivaamasi sana sopivaan virkkeeseen tyhjälle viivalle mallin mukaan.

tuhattu	tilalle	oosio
koulua	tetloisso	<u>tuhottu</u>
muuttaneet	lipsat	ankeaa
voltovot	turvassa	maarät
vauksi	manot	lapset
tuvrisso	monet	vulilla

1. Monia kouluja on **tuhottu**.
2. Tuhottujen koulujen _____ ei ole saatu uusia.
3. Välillä _____ saatetaan käydä teltoissa.
4. Ihmiset ovat _____ pakolaisleireille.
5. Leireillä asuminen on _____.
6. Pakolaisleireillä ihmiset ovat _____.
7. Leirillä _____ käyvät koulua mahdollisuuksien mukaan.
8. Hasan ja _____ muut afganistanilaiset elävät pelossa.

Merkitykselliset sanat virkkeessä – Oikeat vastaukset

Alleviivaa sanoista merkitykselliset sanat. Kirjoita alleviivaamasi sana sopivaan virkkeeseen tyhjälle viivalle mallin mukaan.

tuhattu	<u>tilalle</u>	oosio
<u>koulua</u>	tetloisso	<u>tuhottu</u>
<u>muuttaneet</u>	lipsat	<u>ankeaa</u>
voltovot	<u>turvassa</u>	maarät
vauksi	manot	<u>lapset</u>
tuvrisso	<u>monet</u>	vulilla

1. Monia kouluja on **tuhottu**.
2. Tuhottujen koulujen **tilalle** ei ole saatu uusia.
3. Välillä **koulua** saatetaan käydä teltoissa.
4. Ihmiset ovat **muuttaneet** pakolaisleireille.
5. Leireillä asuminen on **ankeaa**.
6. Pakolaisleireillä ihmiset ovat **turvassa**.
7. Leirillä **lapset** käyvät koulua mahdollisuuksien mukaan.
8. Hasan ja **monet** muut afganistanilaiset elävät pelossa.

14. Virkkeen muodostus

Muodosta järkeviä virkkeitä. Valitse ensimmäisestä laatikosta virkkeen alku ja toisesta laatikosta virkkeen loppu. Kirjoita virkkeet viivoille. Viivoille on kirjoitettu virkkeen ensimmäinen sana valmiiksi.

Hän osaa
Välillä koulua saatetaan
Opettajat eivät
Hasanin veljen lapset
Monia kouluja
Hasan on

käydä teltoissa.
ovat nyt kouluikäisiä.
käynyt koulua.
lukea ja kirjoittaa.
on tuhottu.
uskalla opettaa kouluissa.

1. Hasan _____

2. Hän _____

3. Hasanin _____

4. Monia _____

5. Välillä _____

6. Opettajat _____

Virkkeen muodostus – Oikeat vastaukset

Muodosta järkeviä virkkeitä. Valitse ensimmäisestä laatikosta virkkeen alku ja toisesta laatikosta virkkeen loppu. Kirjoita virkkeet viivoille. Viivoille on kirjoitettu virkkeen ensimmäinen sana valmiiksi.

1. Hasan on käynyt koulua.
2. Hän osaa lukea ja kirjoittaa.
3. Hasanin veljen lapset ovat nyt kouluikäisiä.
4. Monia kouluja on tuhottu.
5. Välillä koulua saatetaan käydä teltoissa.
6. Opettajat eivät uskalla opettaa kouluissa.

15. Puuttuvat sanat

Tekstistä puuttuu sanoja. Kirjoita sanat viivoille oikeisiin kohtiin mallin mukaan. Sanat on annettu valmiina.

uskalla	muuttaneet	käynyt
ovat	ylläpitävät	saavat
toivoisivat	kirjoittaa	pitävät
käyvät	mennä	ovat

Hasan on **käynyt** koulua. Hän osaa lukea ja _____. Hasanin veljen lapset _____ nyt kouluikäisiä. Asiat ovat huonolla tolalla. Opettajat eivät _____ opettaa kouluissa tai he pyrkivät pois alalta alhaisten palkkojen ja keuhkojen työolojen vuoksi.

Maan sisäisten levottomuuksien vuoksi ihmiset ovat _____ pakolaisleireille maan reuna-alueille. Leireillä asuminen on ankeaa, mutta siellä he _____ turvassa ja _____ ruokaa. Erilaiset yhdistykset _____ pakolaisleirejä. Pakolaisleireillä lapset _____ koulua mahdollisuuksien mukaan.

Monet afganistanilaiset ovat väsyneitä elämään pelossa ja epätietoisuudessa. He _____ uskontoa ja islaminuskoon liittyvää kulttuuria tärkeänä. Monet _____ tilanteen rauhoittuvan. 17-vuotias Hasan toivoo tapaavansa tytön, jonka kanssa hän voisi _____ naimisiin ja perustaa perheen.

Puuttuvat sanat – Oikeat vastaukset

Tekstistä puuttuu sanoja. Kirjoita sanat viivoille oikeisiin kohtiin mallin mukaan. Sanat on annettu valmiina.

Hasan on **käynyt** koulua. Hän osaa lukea ja **kirjoittaa**. Hasanin veljen lapset **ovat** nyt kouluikäisiä. Asiat ovat huonolla tolalla. Opettajat eivät **uskalla** opettaa kouluissa tai he pyrkivät pois alalta alhaisten palkkojen ja keuhkojen työolojen vuoksi.

Maan sisäisten levottomuuksien vuoksi ihmiset ovat **muuttaneet** pakolaisleireille maan reuna-alueille. Leireillä asuminen on ankeaa, mutta siellä he **ovat** turvassa ja **saavat** ruokaa. Erilaiset yhdistykset **ylläpitävät** pakolaisleirejä. Pakolaisleireillä lapset **käyvät** koulua mahdollisuuksien mukaan.

Monet afganistanilaiset ovat väsyneitä elämään pelossa ja epätietoisuudessa. He **pitävät** uskontoa ja islaminuskoon liittyvää kulttuuria tärkeänä. Monet **toivoisivat** tilanteen rauhoittuvan. 17-vuotias Hasan toivoo tapaavansa tytön, jonka kanssa hän voisi **mennä** naimisiin ja perustaa perheen.

16. Oikea vaihtoehto

Vastaa kysymyksiin tekstin perusteella. Jokaisessa tehtävässä on vain yksi oikea vastausvaihtoehto. Alleviivaa oikea vaihtoehto.

1. Mikä on Afganistanin pääkaupunki?
 - a) Kemer
 - b) Kabul
 - c) Lima
 - d) Kiova

2. Kuinka korkealla Afganistanin pääkaupunki sijaitsee?
 - a) 1500 metrin korkeudessa
 - b) 1382 metrin korkeudessa
 - c) 1832 metrin korkeudessa
 - d) 1800 metrin korkeudessa

3. Minne Afganistanin maatalous on enimmäkseen sijoittunut?
 - a) pohjoisille alueille
 - b) vuoristoon
 - c) kaakkoisosiin
 - d) etelään

4. Missä Hasan ja hänen perheensä asuu?
 - a) kaukaisten sukulaisten luona
 - b) pakolaisleirillä levottomuuksien vuoksi
 - c) omassa kodissaan
 - e) heillä ei ole asuinpaikkaa

5. Mitä Hasan tekee työkseen?
 - a) viljelee maata
 - b) työskentelee mattotehtaassa
 - c) valmistaa työkaluja
 - d) korjaa kenkiä

6. Kuka perheessä käy koulussa päivittäin?
- a) Hasan
 - b) Hasanin veli
 - c) Hasanin veljen lapset
 - d) ei kukaan
7. Kuka pitää yllä pakolaisleirejä?
- a) Afganistanin hallitus
 - b) Hasanin suku
 - c) koulujen opettajat
 - d) ulkomaiset avustusjärjestöt
8. Mitä Hasan toivoo?
- a) islaminuskon leviämistä
 - b) avioliittoa
 - c) rauhaa
 - d) enemmän kouluja lapsille
9. Millainen maa Afganistan on?
- a) rauhallinen
 - b) levoton
 - c) vastaanottavainen
 - d) toimiva
10. Millaisia suurin osa afganistanilaisista on?
- a) rikkaita
 - b) sairaita
 - c) epärehellisiä
 - d) köyhiä

Oikea vaihtoehto – Oikeat vastaukset

Vastaa kysymyksiin tekstin perusteella. Jokaisessa tehtävässä on vain yksi oikea vastausvaihtoehto. Alleviivaa oikea vaihtoehto.

1. Mikä on Afganistanin pääkaupunki?
 - a) Kemer
 - b) **Kabul**
 - c) Lima
 - d) Kiova

2. Kuinka korkealla Afganistanin pääkaupunki sijaitsee?
 - a) 1500 metrin korkeudessa
 - b) 1382 metrin korkeudessa
 - c) 1832 metrin korkeudessa
 - d) **1800 metrin korkeudessa**

3. Minne Afganistanin maatalous on pääasiallisesti sijoittunut?
 - a) **pohjoisille alueille**
 - b) vuoristoon
 - c) kaakkoisosiin
 - d) etelään

4. Missä Hasan ja hänen perheensä asuu?
 - a) kaukaisten sukulaisten luona
 - b) pakolaisleirillä levottomuuksien vuoksi
 - c) **omassa kodissaan**
 - e) heillä ei ole asuinpaikkaa

5. Mitä Hasan tekee työkseen?
 - a) viljelee maata
 - b) **työskentelee mattotehtaassa**
 - c) valmistaa työkaluja
 - d) korjaa kenkiä

6. Kuka perheessä käy koulussa päivittäin?
- a) Hasan
 - b) Hasanin veli
 - c) Hasanin veljen lapset
 - d) **ei kukaan**
7. Kuka pitää yllä pakolaisleirejä?
- a) Afganistanin hallitus
 - b) Hasanin suku
 - c) koulujen opettajat
 - d) **ulkomaiset avustusjärjestöt**
8. Mitä Hasan toivoo?
- a) Islaminuskon leviämistä
 - b) **avioliittoa**
 - c) rauhaa
 - d) enemmän kouluja lapsille
9. Millainen maa Afganistan on?
- a) rauhallinen
 - b) **levoton**
 - c) vastaanottavainen
 - d) toimiva
10. Millaisia suurin osa afganistanilaisista on?
- a) rikkaita
 - b) sairaita
 - c) epärehellisiä
 - d) **köyhiä**

